

21/11/2025

077-5006206

052-6885006

על הסם ועל האונס: העבירה ש"נעלמת" במשקה

סמי האונס הפכו לנפוצים בשנים האחרונות ושכיחותם עולה בעיקר במסיבות ופאבים. סם האונס מאפשר למבצע העבירה לקיים את הפשע ה"מושלם", בו המתלונן אינו זוכר דבר. עו"ד אסף דוק מסביר אילו סמים מוגדרים כ"סמי אונס", כיצד ניתן להוכיח את ביצוע העבירה כשהקורבן נתון תחת השפעתם ומה העונש המוטל על נאשם בעבירה זו.

השפעתו השלילית של "סם אונס" קשורה לניצול ואלימות כלפי אחרים ושליטת זכותם להתנגד. זיהוי הסם כמעט בלתי אפשרי בשל צורתו הנוזלית חסרת הטעם והצבע, אותו ניתן לטפטף בקלות מעל משקה הקורבן מבלי שירגיש. בנוסף לשליטת כושר ההתנגדות של הקורבן בעת ביצוע העבירה, סם האונס גורם לגרוע מכך – שולל את היכולת לזכור הן את העבירה והן את מבצעה.

אילו חומרים משמשים כסמי אונס?

ישנם שלושה חומרים המוכרים כסמי אונס, מלבד האלכוהול, איתם נמנים קטמין, GHB ורוהיפנול. סם הקטמין במקור פותח כחומר הרדמה לבעלי-חיים ולבני אדם. צריכת חומר זה עלולה לגרום לשכחה ולתחושת ניתוק מכאב בשל חסימת הקולטנים הקשורים לתהליכי זיכרון ולמידה. GHB כמו גם רוהיפנול גורמים לפגיעה בשיקול הדעת בנוסף לשכחה, לבלבול ולתחושת הרגיעה שיוצרים.

באילו קשיים נתקל הדין הפלילי בעבירות מין המבוצעות תחת השפעת סמי אונס?

בדין הפלילי, עבירות מין באופן כללי מעמידות קושי רב בהוכחה בשל חוסר ראיות, כאשר היחידות הקיימות הן עדות הקורבן כנגד גרסת הנאשם. רף הקושי עולה כשהנאשם נעזר בסמים או אלכוהול לביצוע העבירות, אותם נתן לקורבן שלא מרצון. כשמדובר בסמי אונס, הקורבן עלול שלא לזכור את האירועים שקרו במהלך העבירה או לפניה. בנוסף לכך, סמי האונס מתפוגגים מהגוף באופן מהיר יחסית, דבר המעלה את חוסר היכולת להוכיח את הימצאותם בבדיקות מעבדה לאחר ביצוע העבירה. כשאין את ראיות אלו, כמעט ובלתי אפשרי להוכיח עד כמה הקורבן היה חסר ישע בעת ביצוע העבירות.

כיצד החוק בישראל מתייחס לאונס המתבצע תחת סמים?

בעילה של אישה שלא בהסכמתה החופשית או תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו שרויה האישה, או מצב אחר המונע ממנה לתת הסכמה חופשית, מוגדרת כעבירת אינוס על פי סעיף 345(א)(1) ו-(4) בסימן ה' לפרק י' בחוק העונשין.

בנוסף לאמור, בסעיף 327 לחוק העונשין נקבעה עבירה של "שליטת כושר התנגדות לשם ביצוע עבירה", כלומר, כאשר אדם מנסה לשלול מהאחר כושר התנגדות דרך אמצעים העלולים לגרום לסיכון חייו, בריאותו או פיכחוננו, בכוונה לבצע פשע או עוון או להקל על ביצועם או על בריחתו לאחר ניסיונו לבצעם, עונשו עשרים שנות מאסר.

תבונה ומודעות - כיצד ניתן להיזהר?

ניתן לנסות למנוע מקרים אלו על ידי שמירת השתייה לצדכם כמו גם על ידי בילוי עם אדם נוסף שיתריע במידה ויתקיים אירוע חריג. כמו כן, יש להימנע מקבלת משקאות מזרים ויש לפנות לעזרה במידה ואתם חווים השפעה חריגה או קיצונית למרות שהפחתתם בשתייה חריפה.